

22 grudnia 2011

Samorządowe Kolegium Odwoławcze
SKO w Krakowie
ul. Lea 10
30-048 Kraków

za pośrednictwem

Burmistrza Miasta Chrzanowa
Urząd Miejski w Chrzanowie
Aleja Henryka 20
32-500 Chrzanów

oryginał przesłany za pomocą ePUAP
<http://epuap.gov.pl/wps/portal/>
kopia: gkios@chrzanow.pl

URL kod kreskowy (2D barcode): <http://ste-silesia.org/listy/UMCH20111222.pdf>

Odwołanie od decyzji ooś: <http://ste-silesia.org/chrzanow/decyzja-CHRZANOW20111207.pdf>

Grafiki i tabele STE do odwołania: <http://ste-silesia.org/chrzanow/chrzanow.xls>

Uzgodnienie RDOS : http://ste-silesia.org/chrzanow/RDOS-CHRZANOW_20110428.pdf

Opinia PPIS : <http://ste-silesia.org/chrzanow/PPIS-CHRZANOW20110325.pdf> RDOS-

Dokumentacja postępowania: <http://ste-silesia.org/chrzanow/>

KRS: <http://ste-silesia.org/KRS.pdf>

STATUT: <http://ste-silesia.org/statut.pdf>

Kwalifikowany podpis elektroniczny CERTUM 033d6a

Odwołanie

od decyzji¹ uoś Burmistrza Miasta Chrzanowa z dnia 7 grudnia 2011 roku dt.
budowy spalarni odpadów komunalnych w Chrzanowie

sygnatura GKIOŚ. 7627-23/10

Szanowny Panie Burmistrzu,
Szanowna Pani Prezes,
Szanowni Państwo,

Niniejszym składam w imieniu Stowarzyszenia Technologii Ekologicznych Silesia z Opola nasze odwołanie od decyzji² z dnia 7 grudnia 2011 roku sygnatura: GKIOŚ.7627-23/10 o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia pn. „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych dla Małopolski Zachodniej” na działkach nr 453/3, 453/4, 456/7, 456/8, 757/5 obręb Luszowice, Gmina Chrzanów.

¹ BIP UM Chrzanów – 8.12.2011 <http://www.chrzanow.pl/index.php?id=5243>

² Decyzja z dnia 7.grudnia 2011 - <http://ste-silesia.org/chrzanow/decyzja-CHRZANOW20111207.pdf> ora : <http://ste-silesia.org/chrzanow/decyzja-CHRZANOW20111207-zal.pdf>

Inwestorem jest Międzygminny Związek Chrzanowa, Libiąża, Trzebini „Gospodarka Komunalna” z siedzibą przy ul. Piłsudskiego 4 w Chrzanowie, woj. Małopolskie.

Wnosimy o ponowne sprawdzenie całej dokumentacji i cofnięcie wydanej decyzji z dnia 7 grudnia z uwagi na:

- a) niejasne zapisy w decyzji, które mogą być zinterpretowane jako zgoda na wybudowaniu spalarni zdolnej spalać odpady niebezpieczne
- b) brak uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
- c) braki w raporcie oos będącym podstawą dla wydanej decyzji

UZASADNIENIE

1. Największe wątpliwości budzą punkty I.5b (str.2 decyzji), II.2.39 oraz III.37e decyzji w połączeniu z punktami III 38b) oraz III.40b. Chodzi tutaj o zamiar prowadzenia procesu termicznego w temperaturach powyżej 1100 C odpadów zawierających powyżej 1% związków³ halogenicznych. Jak słusznie zauważyli autorzy raportu (str. 120) :

*Ponieważ zawartość związków chlorowcoorganicznych przeliczonych na chlor w odpadach **komunalnych przeznaczonych do termicznego przekształcania jest mniejsza od 1%**, więc aby nastąpiło dobre dopalenie spalin w komorze paleniskowej to spaliny muszą przebywać w temperaturze min. 850 °C przez co najmniej 2 sekundy. Jest to założenie przyjęte zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów.*

oznaczałoby to, że spalarnia w przyszłości jest przewidziana do spalania odpadów przemysłowych i niebezpiecznych, gdzie prowadzenie procesu termicznego takich minimalnych temperatur wymaga. Bardzo niepokojący jest opis w charakterystyce przedsięwzięcia, gdzie tak dokładnie to nie określono, w jaki sposób ma „się stwierdzić”, czy odpady zawierają powyżej czy poniżej 1% związków halogenicznych. Załóżmy, że jak w cytowanym powyżej stwierdzeniu ze str. 120 raportu, ilość chloru w odpadach komunalnych zostanie stwierdzona (raz do roku) na podstawie badań morfologicznych na 1,1%. Czy to miałyby oznaczać, że przez cały rok instalacja miałaby działać w zakresie temperatur 1100C aż do nowych badań? Niespójny zapis jest też między wspomnianymi punktami decyzji, a opisem charakterystyki przedsięwzięcia stanowiącej przecież integralną część decyzji, gdzie powtórzono zapisy ze strony 116 i 120 raportu, że odpady będą spalane w temperaturze 1100 stopni, gdy ilość związków halogenicznych przekroczy **0,1% (a nie 1%)** sumy wagowej odpadów w przeliczeniu na chlor. To by zaś oznaczało, że instalacja praktycznie zawsze musi działać w zakresie 1100 C gdyż nawet takie paliwa jak drewno czy słoma zawierają powyżej 0,1% chloru, nie mówić już o odpadach komunalnych zawierających chlorek sodu czy PCV.

W tym kontekście niespójny z punktami III.37e oraz opisu w punkcie I.5b są punkty II.2.39 oraz III.38b oraz III.40b decyzji gdzie zakazuje się instalacji w pracy ponad 10% maksymalnej wydajności kotła. Podniesienie temperatury z 850C na 1100 C jest

³ konkretniej 1% związków chlorowcoorganicznych przeliczonych na chlor zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów. [Dz.U. 2002 nr 37 poz. 339](#) z późn zm.

zwiększeniem powyżej 10%, przy czym mowa tutaj nie o temperaturze **spalania** (frontu płomieniowego na ruszcie) ale o temperaturze **dopalania**, czyli utrzymaniu przez dwie sekundy temperatury 850/1100C przez dwie sekundy po ostatnim (drugim, trzecim lub niekiedy nawet czwartym) dodaniu powietrza do systemu. Ta temperatura musi być utrzymana w najbardziej⁴ niekorzystnych warunkach przez dwie sekundy.

Maksymalna moc termiczna to iloczyn kaloryczności tony odpadów x ilości ton spalających się na ruszcie plus energia paliw dodatkowych wprowadzonych do systemu. Ciągłe spalanie w temperaturze 1100 C oznaczałoby, że do kotła mogłoby trafić o wiele mniej odpadów niż przewidziane w raporcie, gdyż tam liczono się że średnią kalorycznością 8500 MJ/Mg przy 150 tys. ton takich odpadów. Taki układ musiałby być zupełnie inaczej zaprojektowany z uwagi na inny przepływ i ciśnienie powietrza oraz rozkład temperatur w instalacji oczyszczania spalin. Stąd punkt II.2.39 decyzji, gdzie mowa o możliwych krótkotrwałych odchyleniach do 10% maksymalnej mocy termicznej. Tymczasem w opisie **jest zgoda** (lub wręcz konieczność, o ile 1100 dla 0,1 % chloru) **na praktycznie dowolne przeskakiwanie z zakresu temperatur 1100 C-850 C uzależniając to od zawartości chloru w odpadach**. To jest sprzeczne z punktem II.2.39 decyzji. Niespójne jest to też z punktami III.38b oraz III.40b decyzji gdzie mowa jest o wymogu utrzymania temperatury tylko w przedziale powyżej 850 oraz o blokowaniu podawania odpadów przy spadku temperatury poniżej 850 C. Czy to oznacza, że spalając odpady powyżej 1% (lub 0,1%) chloru trzeba się pilnować do linii temperatury dopalania 850 C czy jednak trzeba, jak to było w innych punktach decyzji, raporcie i charakterystyce przedsięwzięcia, trzymać tą temperaturę powyżej 1100C?

Można też z lektury decyzji przyjąć inne założenie: „krótkotrwały” wzrost temperatury do 1100 C (raport, str. 116, decyzja punkt I.5b) nastąpi „po stwierdzeniu” zwiększonej zawartości chloru poprzez zwiększone wartości HCl liczone na kominie przy wylocie. Wtedy, by prowadzić proces termiczny zgodnie z prawem, automatycznie zwiększyłyby się moc palników w sferze dopalania do tych 1100 C.

Takie prowadzenie procesu termicznego jest niezgodne z BREF⁵ BAT i tym samym niezgodne z art. 143 poś. Po pierwsze trzeba stwierdzić, że pomiar ilości chloru na kominie nie mówi, ile jest tego chloru **w odpadach na wejściu**, tym bardziej, że chlor jest redukowany zarówno w systemie pseudosuchym (adsorberze strumieniowo-pyłowym) oraz mokrym skruberze a przecież wysokość temperatury spalania uzależniona jest od ilości chloru w odpadach a nie w spalinach wylotowych. Po drugie w metodzie pseudosuchej eliminacji związków kwaśnych wtryskuje się w strumień spalin nie tylko mleczko wapienne, ale i węgiel aktywny, który ma eliminować dioksyn i furany oraz wiązać metale ciężkie. Ta metoda działa jednak w pewnym zakresie temperatur. Zbytne jej skokowe zwiększenie powoduje, że **węgiel aktywny w adsorberze zamienia się w tlenek węgla** (utlenia się, gdy temp. spalin pow. 275 C) i przez to **eliminacja**

⁴ Por. par. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 marca 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów ([Dz.U. 2010 nr 61 poz. 380](#))

⁵ Dokument referencyjny najlepszej dostępnej techniki z sierpnia 2006 roku Europejskiego Biura IPPC w Sewilli: http://eippcb.jrc.es/reference/BREF/wi_bref_0806.pdf

metali ciężkich nie jest zapewniona. Następuje też ponowna synteza dioksyn i furanów w syntezie „de Novo” w zakresie temperatur 200-400 C, gdyż w spalinach zawarty będzie zarówno chlorowódor, jak i tlenek węgla – produkty bazowe do produkcji wtórnej dioksyn. Scenariusz powyżej nie jest czysto teoretyczny. Jak pokazuje opracowanie⁶ firmy EMIPRO z roku 2010 na **11 badanych spalarni** odpadów medycznych i niebezpiecznych w Polsce (wszystkie one operują w zakresie temp 1100 C) **90% z nich nie funkcjonowało właściwie** a stężenia dioksyn w niektórych przypadkach **przekraczały o sto tysięcy razy** normy emisyjne. Wg autorów tego opracowania na przyczyny niepowodzeń składają się m.in.:

- *brak właściwego doboru urządzeń do realizacji procesu,*
- *brak właściwego dozoru nad realizacją termicznego przekształcania odpadów*
- *niebezpiecznych, zwłaszcza w aspekcie dotrzymywania parametrów prowadzenia procesu,*
- *istotne braki w szkoleniu obsługi prowadzącej proces technologiczny,*

Udzielenie zgody środowiskowej dla instalacji, gdzie zakres temperatur minimalnych będzie uzależniony jedynie od zawartości chloru w odpadach oznacza, że błędy znane z małych instalacji termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych czy medycznych wystąpią tutaj, z tym że spalarnie odpadów medycznych nie spalają 150 tys. ton odpadów rocznie...

Z tego względu należy uznać, że decyzja środowiskowa została wydana sprzecznie z art. 143 poś a tym samym BAT i powinna zostać uchylona. W nowej decyzji organ pierwszej instancji powinien się zdecydować, czy chce wydać decyzję dla spalarni odpadów niebezpiecznych (zakres temp. 1100 C) czy jednak spalarnię dla odpadów komunalnych i odrzutów posortowniczych, ale wtedy należy wydać warunek, że do tej instalacji nie mogą być kierowane odpady o zawartości chloru powyżej 1% masy odpadów.

2. W postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 28 kwietnia 2011 roku (sygn. OO.4240.I.17.2011.ASI) postanowiono uzgodnić pozytywnie przedsięwzięcie **pod warunkiem wprowadzenia do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymienionych przez RDOS warunków jego realizacji.** Czyli w przypadku nie wpisania wymienionych przez RDOS warunków lub wpisania ich jedynie w części, uznaje się, że postanowienie zostało wydane jako negatywne.

Punkt C7 postanowienia RDOS dla żużli przewiduje następujący warunek:

*„Żużle należy poddawać obróbce i po **scaleniu składować na przystosowanym do tego składowisku.**”*

W decyzji środowiskowej organ pierwszej instancji powinien więc:

a) dokonać zapisu o obowiązku (chemicznego lub fizycznego) scalania żużli

⁶ ROLA BŁĘDÓW W PROWADZENIU INSTALACJI DO TERMICZNEGO PRZEKSZTAŁCANIA ODPADÓW W GENEROWANIU NADMIERNYCH EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
Włodzisław CWIĄKALSKI, Jerzy SKRZYPSKI
http://www.pzits.not.pl/docs/ksiazki/Pol_2010/Cwiakalski%2073-80.pdf

b) dokonać zapisu o obowiązku unieszkodliwiania żużli poprzez składowanie D5 (R14 jako forma odzysku nie jest składowaniem wg definicji art. 3 ustawy o odpadach)

c) dokonać zapisu, że żużle spalarniowe (19 01 12) nie mogą być mieszane z innymi odpadami komunalnymi na jednej kwaterze, a deponowane na specjalnie przygotowanej kwaterze odpadów jednorodnych na składowisku odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne.

Tych warunków organ pierwszej instancji nie wpisał do decyzji, za to w opisie charakterystyki przedsięwzięcia oraz w punkcie I decyzji (str. 3. decyzji) jest mowa o

*„natomiast żużle po obróbce w instalacji do ich waloryzacji **powinny spełniać normy pozwalające na ich przemysłowe zagospodarowanie**”*

Ten punkt decyzji koreluje też z punktem III.58, gdzie mowa jest o zwracaniu popiołów dennych, gdyby ich obecność miała utrudnić **odzysk** żużli.

Zapisy te są w duchu zamiarów inwestora, który dla 40 tys. ton rocznie żużli (o kodzie 19 01 12) przewiduje (raport str. 170):

*W wyniku prowadzenia procesu waloryzacji i mechanicznej obróbki żużla powstaną następujące rodzaje odpadów 1. z odpadu kwalifikowanego jako odpad **żużle i popioły paleniskowe** inne niż wymienione 19 01 11* o kodzie **19 01 12** powstanie odpad, **który po uzyskaniu aprobaty technicznej może być wykorzystywany jako materiał budowlany wykorzystywany przy budowie dróg**. W wypadku nie spełnienia norm pozwalających na wykorzystanie go jako produkt budowlany będzie on traktowany jako odpad i **wykorzystywany jako przesypka na składowisku odpadów komunalnych**.*

Dokładniej⁷ autorzy raportu w odpowiedzi na uwagi stowarzyszenia wypowiedzieli się w sprawie żużla i aprobat technicznych dla ich wykorzystania:

Odpowiedzi z zakresu waloryzacji żużli

W kwestii ewentualnego wykorzystania żużli z instalacji ZTPOK obowiązują obecnie następujące uregulowania prawne:

1) Dyrektywa 2000/76/WE

(...)

2) Rozporządzenia Ministra Gospodarki (Dz. U. 02.37.229 oraz Dz. U. 04.1.2)

„§ 13. 1. Pozostałości po termicznym przekształcaniu odpadów poddaje się odzyskowi, a w przypadku braku takiej możliwości — unieszkodliwia się, ze szczególnym uwzględnieniem unieszkodliwienia frakcji metali ciężkich.

*2. **Dopuszcza się wykorzystanie pozostałości po termicznym przekształceniu odpadów do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.**”*

(...)

*Warunkiem koniecznym, który musi być spełniony aby można było w ogóle podejmować próby wtórnego wykorzystania żużli ze spalania odpadów komunalnych, jest takie zaprojektowanie konfiguracji segmentu spalania i odzysku ciepła, aby **żużle nie były mieszane, ani z popiołami lotnymi z poszczególnych ciągów kotła, ani z pyłami z procesu odpylania spalin**. Ewentualne wykorzystanie żużli*

⁷ Pełen tekst odpowiedzi na nasze uwagi do raportu z dnia 16 września 2011 (a więc po wydaniu uzgodnienia RDOS): http://ste-silesia.org/chrzanow/odpowiedz_na-uwagi_00s_16.09.2011_STE.pdf

musi być poprzedzone uzyskaniem stosownego dokumentu – tzw. **Aprobaty Technicznej od uprawnionej jednostki**. Takimi jednostkami w Polsce są np. **Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie** lub **Instytut Badawczy Dróg i Mostów – Pracownia Betonów i Kruszyw w Warszawie**.

Aprobaty Techniczne udzielane są **na wniosek producenta wyrobu budowlanego/materiału budowlanego** (operatora instalacji ZTPOK lub odrębnej jednostki, do której żuźle zostaną skierowane do przetworzenia). Zasady i tryb udzielania, zmiany i uchylania aprobat technicznych, a także jednostki organizacyjne upoważnione do wydawania aprobat technicznych określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz. U. 04.249.2497).

Wyjaśnienie (**definicję**) pojęcia „**wyrób budowlany**” zapisano w ustawie z 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 04.92.881)

„- należy przez to rozumieć rzecz ruchomą, bez względu na stopień jej przetworzenia, **przeznaczoną do obrotu**, wytworzoną w celu zastosowania w sposób trwały **w obiekcie budowlanym**, wprowadzaną do obrotu jako wyrób pojedynczy lub jako zestaw wyrobów do stosowania we wzajemnym połączeniu stanowiącym integralną całość użytkową i mającą wpływ na spełnienie wymagań podstawowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41)”

(...).... wskazuje możliwe obszary zastosowań przetworzonych żużli z instalacji ZTPOK, po uzyskaniu przez ten materiał **Aprobaty Technicznej, która jest dokumentem wydawanym z okresem ważności – 5 lat**. Jednostka aprobująca określi w wydanym dokumencie m.in.: przeznaczenie, zakres i warunki stosowania wyrobu budowlanego, właściwości użytkowe i własności techniczne wyrobu budowlanego istotnie związane z wymaganiami podstawowymi, ich poziom i metody badań, wymagania dla zakładowej kontroli produkcji.

Jednostka aprobująca wskaże również w Aprobacie Technicznej obowiązujący system oceny zgodności.

W kontekście przedstawionej definicji budowli, a w szczególności wskazania w niej „składowisk odpadów” jako jednego z rodzajów „budowli” można więc założyć, że każda ilość przetworzonych żużli będzie mogła być skierowana do wykorzystania lub składowania.

Z punktu widzenia ocenianego opracowania – Raportu oddziaływania – **nie ma to znaczenia czy żuźle po preparowaniu będą wykorzystywane do budowy dróg** (np. jako warstwa nośna, tłuczniowa), **do budowli ziemnych** (budowa tam i wałów ziemnych, nasypów niwelacyjnych, ziemnych ekranów akustycznych), czy też jako **warstwy inercyjne i przykrycia w budowie składowisk**. **Zakres i miejsce wtórnego zastosowania żużli jako kruszywa podlegać będzie ograniczeniom, które sformułowane będą w Aprobacie Technicznej**. W tym zakresie na pewno będzie można skorzystać z praktycznych doświadczeń innych krajów, które sposób ten praktykują od wielu lat.

Odpad typu żużel po procesie spalania jest odpadem innym niż niebezpieczny. Wymaga to jednak okresowego potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi wykonanymi przez akredytowane laboratorium zgodnie z zakresem badań określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. z 2004r., Nr 128, poz.1347).

Odpad może być wykorzystany (odzysk) do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności (zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Odpadami z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów).

Istnieje również, możliwość wykorzystania żużla, zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów jako warstwę izolacyjną można wykorzystać zarówno materiały będące odpadami lub materiałami nie będącymi odpadami. W przypadku odpadów typu 19 01 12 istnieje możliwość wykorzystania ich jako przesyпки, jeżeli na podstawie badań stwierdzono, **że spełniają kryteria przewidziane dla odpadów obojętnych** określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i

Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania odpadów danego typu.

*Poza tym przypominamy, że w naszym kraju **od ponad 20 lat istnieje coś takiego jak wolny rynek i obowiązują zasady konkurencji**, i to one będą determinować sposób oraz ilości przedmiotowych innych niż niebezpieczne odpadów przeznaczonych do ich zagospodarowania.*

Analizując doświadczenia pracujących instalacji w Europie należy stwierdzić, że żużel po mechanicznej obróbce i waloryzacji, może być wykorzystany zarówno jako materiał budowlany, jak i przesyпка na składowiskach. Pełny opis z zakresu tematu waloryzacji żużli przedstawia między innymi rozdział 6.3.11 i 8.4 omawianego Raportu. Ponad to w rozdziale 8.4 odniesiono się do wszystkich uwarunkowań prawnych, które żużel powinien spełnić aby mógł być ponownie wykorzystany.

Odnosząc się do argumentów autorów raportu, pragniemy zwrócić uwagę na prezentację multimedialne spotkania grupy roboczej – **problemy unieszkodliwiania produktów oczyszczania spalin z instalacji TPOK** jakie się odbyło⁸ w Ministerstwie Środowiska w Departamencie Gospodarki Odpadami w Warszawie w dniu 26. października 2011r. Szczególnie warta polecenia jest prezentacja⁹ Christophe LEPINETTE z firmy VEOLIA pt. „Spotkanie w Ministerstwie Środowiska Żużle z termicznego przekształcania stałych odpadów komunalnych“ (folie 14-18).

Na folii 18 przedstawione są warianty postępowania z żużlem spalarniowym o kodzie 19 01 12. Są trzy drogi:

- a) wszczęcia procedury utraty statutu odpadu w myśl nowej ramowej dyrektywy odpadowej poprzez rejestrację produktu w bazie chemicznej REACH zgodnie z unijnym rozporządzeniem o tej samej nazwie,
- b) utrzymanie statutu odpadu innego niż obojętne i niebezpieczne i składowanie na wydzielonych kwaterach na składowisku dla danego typu.
- c) próba odzysku żużli spalarniowych po wydaniu przez Polskę dedykowanych przepisów (rozporządzeń) wyłączenie dla żużli ze spalania odpadów lub wydanie przepisów mających uszczegółwić sposób wykorzystania tych żużli o kodzie 19 01 12 w procesie odzysku R14.

Odnośnie punktu a) to stwierdzono, że jeszcze żaden kraj EU nie wszczął procedury REACH dla odpadu o kodzie 19 01 12, prze co nie jest możliwa utrata statusu odpadu i tym samym traktowania go jako produktu ubocznego spalania wg praw „wolnego rynku”, jak chcą autorzy raportu.

Odnośnie punktu b) to należy wskazać, że dokładnie tą ścieżkę postępowania z żużlem (plus scalanie) nakazał RDOS w Krakowie w swoim postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2011 roku. Taka ścieżka powinna być też nakazana w decyzji ooś.

⁸ Zestawienie linków do prezentacji z tych obrad grupy roboczej na stronach GDOS:

<http://www.gdos.gov.pl/app/webroot/files/ENEA/Gurupy-robocze/Gospodarka-odpadami/26-10-2011/>

⁹ <http://www.gdos.gov.pl/app/webroot/files/ENEA/Gurupy-robocze/Gospodarka-odpadami/26-10-2011/Zuzle-z-termicznego-przekształcania-stalych-odpadow-komunalnych.pdf>

Punkt c) pokazuje, że polskie prawodawstwo na dzień dzisiejszy nie jest przygotowane do postępowania z tego typu odpadem i heterogenicznej strukturze. Mylą się autorzy raportu chcąc móc odzyskiwać żużle w procesie R14 na bazie definicji prawa budowlanego. Jest prawdą, że składowisko odpadów jest budowlą, jednak budowlą specyficzną, do której się stosują przepisy szczegółowe (w tym wypadku ustawa o odpadach i rozporządzenia na podstawie jej delegacji). Podobnie jest z budowlami wodnymi, do których mają zastosowanie w pierwszym rzędzie przepisy ustawy prawo wodne, a potem prawa budowlanego.

Odpad o kodzie 19 01 12 nie jest wymieniony w żadnym z poniższych rozporządzeń:

o **/składowiska/** -

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów ([Dz.U. 2009 nr 39 poz. 320](#))
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów [Dz.U. 2003 nr 61 poz. 549](#)

o **/przekazanie odpadów osobom trzecim/** -

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku ([Dz.U. 2008 nr 235 poz. 1614](#))
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku ([Dz.U. 2006 nr 75 poz. 527](#))

o **/transport bez zezwolenia/** -

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności ([Dz.U. 2008 nr 23 poz. 136](#))
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności [Dz.U. 2006 nr 136 poz. 965](#))
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie lub

transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności ►[Dz.U. 2004 nr 16 poz. 154](#)

- /odzysk poza instalacjami i urządzeniami R14, R15/
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami ([Dz.U. 2006 nr 49 poz. 356](#))

Oznacza to, że nie można poddać odpadu o kodzie 19 01 12 procesom odzysku R14 lub R15 (na przykład do budowy składowisk lub traktowania jako przesypki) a także nie można przekazywać tego odpadu przedsiębiorcom wg **definicji ustawy o odpadach**, tzn firmom, które mają zezwolenie na transport, odzysk lub zbieranie i unieszkodliwianie odpadów.

Żuźle spalarniowe o kodzie 19 01 12 są prawnie ujęte w poniższych przepisach:

/żuźle ze spalania odpadów/

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów. ►[Dz.U. 2002 nr 37 poz. 339](#)

§ 13. 1. Pozostałości po termicznym przekształcaniu odpadów poddaje się odzyskowi, a w przypadku braku takiej możliwości — unieszkodliwia się, ze szczególnym uwzględnieniem unieszkodliwienia frakcji metali ciężkich.

*2. Dopuszcza się wykorzystanie pozostałości po termicznym przekształceniu odpadów do sporządzania mieszanek betonowych na potrzeby budownictwa, **z wyłączeniem budynków przeznaczonych do stałego przebywania ludzi lub zwierząt oraz do produkcji lub magazynowania żywności**, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.*

3. Stężenie metali ciężkich w wyciągach wodnych z badania wymywalności tych metali z próbek mieszanek betonowych, o których mowa w ust. 2, nie może przekroczyć 10 mg/dm³ łącznie w przeliczeniu na masę pierwiastków.

4. Badanie wymywalności metali ciężkich z wyrobów betonowych, zawierających unieszkodliwione odpady niebezpieczne, przeprowadza się przez całkowite zanurzenie w wodzie próbki badanego materiału i utrzymanie jej przez 48 godzin przy stałym mieszanii; do badania używa się wody niezawierającej chloru, o temperaturze w granicach 18°—22°C i twardości w granicach 3—6 mval/dm³; stosunek wagowy wody do materiału badanego powinien wynosić 10:1.

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu ►[Dz.U. 2005 nr 186 poz. 1553](#)

ZAAŁĄCZNIK Nr 5

**KRYTERIA DOPUSZCZANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH LUB ODPADÓW
INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE POWSTAŁYCH W WYNIKU PRZEKSZTAŁCENIA
ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH DO SKŁADOWANIA NA SKŁADOWISKU
ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE**

<i>Dopuszczalne graniczne wartości wymywania^{*)}</i>			
<i>Lp.</i>	<i>Składnik</i>	<i>ciecz/faza stała = 10 l/kg [mg/kg suchej masy] test podstawowy</i>	<i>ciecz/faza stała = 2 l/kg [mg/kg suchej masy] test pomocniczy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Arsen (As)	2	0,4
2	Bar (Ba)	100	30
3	Kadm (Cd)	1	0,6
4	Chrom całkowity (Cr)	10	4
5	Miedź (Cu)	50	25
6	Rtęć (Hg)	0,2	0,05
7	Molibden (Mo)	10	5
8	Nikiel (Ni)	10	5
9	Ołów (Pb)	10	5
10	Antymon (Sb)	0,7	0,2
11	Selen (Se)	0,5	0,3
12	Cynk (Zn)	50	25
13	Chlorki (Cl)	15.000	10.000
14	Fluorki (F)	150	60
15	Siarczany (SO ₄ ²⁻)	20.000	10.000
16	Rozpuszczony węgiel organiczny (DOC)	800	380
17	Stale związki rozpuszczone (TDS)	60.000	40.000

1. Kryteria decydujące o możliwości skierowania odpadów do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne wraz z odpadami innymi niż niebezpieczne obejmują:

- 1) dopuszczalne graniczne wartości wymywania;
- 2) parametry dodatkowe.

2. Dopuszczalne wartości graniczne dla odpadów ziarnistych o małych wymiarach poszczególnych elementów, przeznaczonych do składowania w kwaterach razem z odpadami niebezpiecznymi stabilnymi i niereaktywnymi¹⁾, wyznacza się przy stosunku cieczy do fazy stałej 10 lub 2 l/kg całkowitej zawartości składników, przy czym test pomocniczy wykonuje się w przypadku braku możliwości przeprowadzenia testu podstawowego.

3. Dopuszczalne wartości graniczne dla odpadów monolitycznych o dużych wymiarach poszczególnych elementów, przeznaczonych do składowania w kwaterze razem z odpadami niebezpiecznymi stabilnymi, niereaktywnymi, wyznacza się zgodnie z testem podstawowym.

Graniczne wartości wymywania

Objaśnienie:

^{*)} Dopuszczalne graniczne wartości wymywania w przypadku odpadów składowanych na składowiskach wyposażonych w systemy gromadzenia odcieków kierowanych następnie do oczyszczalni ścieków, z wyjątkiem składników DOC i TDS, uznaje się za spełnione w przypadku wartości wyższych niż określone w tabeli.

Parametry dodatkowe

Lp.	Parametr	Wartość graniczna
1	2	3
1	Ogólny węgiel organiczny (TOC)	5%
2	pH	minimum 6
3	Wytrzymałość na ścinanie	$\geq 25 \text{ kN/m}^2$
4	Odkształcanie osiowe	$\leq 20 \%$
5	Jednoosiowa wytrzymałość na ściskanie (zgniatanie)	$\geq 50 \text{ kN/m}^2$

¹⁾ Stabilność i niereaktywność odpadu oznacza, że jego podatność na wymywanie nie ulega zmianie w dłuższej perspektywie czasu w warunkach składowiska i przewidywalnych wypadkach:

- w samych odpadach (np. poprzez biodegradację),
- pod wpływem długotrwałe oddziaływających warunków otoczenia (np. woda, powietrze, temperatura, ograniczenia mechaniczne),
- na skutek oddziaływania innych odpadów (w tym produktów odpadowych takich, jak substancje wymywane, eluaty i gazy).

Zarówno nasze stowarzyszenie, jak i organ wydający decyzję, jak i autorzy raportu muszą założyć, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie zna w/w przepisy. **Jego warunek C7 oznacza, że pod rygorem wydania uzgodnienia negatywnego zabrania on wykorzystania żużli spalarniowych zgodnie z § 13. 1. rozporządzenia Ministra Gospodarki z roku 2002 i nakazuje składowanie na kwaterze spełniającej kryteria z załącznika 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z roku 2005. Dodatkowy warunek scalania żużli ma zagwarantować, że kryteria z załącznika 5 zostaną wypełnione.**

Ten warunek nie został wypełniony, dlatego wnioskujemy o uchylenie decyzji środowiskowej i zwrócenie jej do organu pierwszej instancji.

3. Raport środowiskowy wg naszej oceny nie spełnia warunków przewidzianych w art. 66 uoś¹⁰.

¹⁰ /uoś/ - ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ([Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227](#) z późn. zm.)

Streszczenie niespecjalistyczne

Przed wszystkim są istotne różnice pomiędzy wersją niespecjalistyczną a wersją rozszerzoną. W wersji niespecjalistycznej mowa jest jedynie o utylizacji odpadów o kodzie 20 01 01, w wersji pełnej jest mowa także o odpadach wtórnych z grupy 19 (19 12 12). Nie zostały też (w odróżnieniu od wersji pełnej) wyjaśnione skróty NOx (tlenki azotu) lub SCR (katalityczna selektywna redukcja tlenków azotu). Nie podano też ilości powstających ścieków przemysłowych oraz ilości (w tonach) powstających odpadów.

Zasolenie ścieków

Duże wątpliwości budzi twierdzenie autorów raportu, że zaproponowana technologia spalania jest bezściekowa. Pojęcie „**wody opadowe czyste**” (raport, str.230) – nie istnieje w ustawie¹¹ prawo wodne (upw). Istnieje za to definicja ścieków (art. 9 ust. 1 pkt. 14c upw) oraz ścieków przemysłowych (art. 9 ust. 1 pkt. 17 upw). Wody opadowe z utwardzonych lub szczelnych terenów przemysłowych wypełniają definicję ścieków przemysłowych. Nie można uznać dachów spalarni, na który będzie opadał pył z komina oraz placów sezonowania żużla za „czyste”, szczególnie po okresie bez Opydów, lub dłuższym zaleganiem pokrywy śnieżnej należy wyjść z założenia, że nastąpi kumulacja pyłu i metali ciężkich w tych ściekach lub śniegu. Dla gospodarowania tymi wodami należy uzyskać pozwolenie wodno-prawne lub zintegrowane, z całą pewnością nie można ich uznać za ”czyste” bez żadnego podczyszczania i pozwalać im gdzieś wsiąkać, jak zakładają optymistycznie autorzy raportu.

Brak jest w dalszej części analizy, czy wpuszczane ścieki do rzeki spełniają przepisy dla klasyfikacji jednolitych części wód (zakaz pogarszania stanu biologicznego, chemicznego i ekologicznego), szczególnie dla substancji priorytetowych:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych ([Dz.U. 2011 nr 257 poz. 1545](#))
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej ([Dz.U. 2011 nr 254 poz. 1528](#))

Niezrozumiały jest też sposób postępowania ze ściekami przemysłowymi. Z tabeli 8.42 (str. 231 raportu) wynika, że dla instalacji oczyszczania spalin jest pobieranych ok. 2.85 m³ wody na godzinę. Z tabeli 8.45 (str. 234 raportu) przy założeniu wielkości spalania na 20 ton odpadów/h oraz 7500 godzin pracy/rok, że ilość ścieków kierowanych do gaszenia żużla wynosi 42 m³/h, z czego 40m³/h to odsiąki zawracane z placu dojrzwania żużla. Z tego można odnieść wrażenie, że system ten ma mieć obieg zamknięty z systemem „podczyszczania”. Nie wiadomo, co jest rozumiane pod tym pojęciem, zakładając jednak, że chodzi o separator ropopochodnych i zawiesin to **jest to technika niewystarczająca, by**

¹¹ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne ([Dz.U. 2001 nr 115 poz. 1229](#) z późn. zm)

powstrzymać zasolenie wody użytej do gaszenia żużli. Inaczej, niż sugerują autorzy raportu, w Europie (BREF BAT , art. 143 poś) nie tyle używa się hałdy dojrzewającego żużla jako swoistego filtra, który ma zatrzymać zanieczyszczenia ze ścieków ile na odwrót , **przewiduje się duży nadmiar wody do odzūżlacza w celu zmniejszenia ilości soli, w szczególności chloru, w żużlu przewidzianym do waloryzacji.** Ścieki z odzūżlacza muszą być potem w skomplikowany sposób (odwrócona osmoza, odparowanie lub kąpiel w mleku wapiennym) odsalane a stały produkt z odsalania stanowi odpad kwalifikowany jako niebezpieczny.

W raporcie środowiskowym nie ma wzmianki o takiej instalacji chemicznego, termicznego lub membranowego odsalania ścieków, w tabeli 8.48 /str. 244 raportu) nie ma wymienionych odpadów z tego procesu. Są tylko odpady z dekarbonizacji wody użytkowej dla zakładu.

Bez pokrycia z dokumentem BREF BAT są też pomysły na **używanie ścieków z mokrej instalacji oczyszczania spalin (płuczki wodnej – skrubera) do odzūżlania.** Przecież w procesie waloryzacji żużla powinno chodzić o to, by wartości eluatuowe dla metali ciężkich, soli oraz pozostałości organicznych były jak najmniejsze, dlatego niedopuszczalne jest „zanieczyszczanie” żużla zawiesinami i solami z płuczki wodnej. Wymyte w płuczce substancje się koncentruje w instalacji oczyszczania ścieków i jako mieszanę soli kieruje do unieszkodliwienia jako odpad niebezpieczny.

Z tego względu nie można uznać, że raport odpowiada art. 143 poś oraz art. 66 uoos i jako taki, nie mógł stanowić podstawy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dlatego wnioskujemy o cofnięcie wydanej decyzji w celu doprecyzowania gospodarki wodno-ściekowej dla instalacji.

Zgodnie z art. 39 § 1 kodeksu¹² postępowania administracyjnego składam wniosek o nadsyłanie dalszej korespondencji wyłącznie w wersji elektronicznej poprzez portal ePUAP lub adres mailowy hydroxy@o2.pl.

Pismo zostało sygnowane kwalifikowanym podpisem elektronicznym CERTUM 033d6a i wysłane za pomocą portalu ePUAP.

Z poważaniem

Tomasz Wolny
STE Silesia Opole

hydroxy@o2.pl

Tel 77-4510349 ; 0049 351 206 9878

Fax 77-4510349 ; 0049 351 206 9880

¹² Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw ([Dz.U. 2010 nr 40 poz. 230](#))